

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ОЛЕСЯ ГОНЧАРА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Дніпровського національного
університету імені Олесь Гончара
від 29.08.2024р. протокол № 1

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора Дніпровського
національного університету імені
Олесь Гончара
від 30.08.2024 р. № 250

ПОЛОЖЕННЯ
про підготовку здобувачів вищої освіти
ступеня доктора філософії та доктора наук у
Дніпровському національному університеті імені Олесь Гончара

Дніпро
2024

Зміст

1	Загальна частина	3
2	Права та обов'язки здобувачів	6
3	Процедура та умови вступу до аспірантури	7
4	Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі	10
5	Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою	19
6	Відкриття докторантури. вступ до докторантури. Підготовка здобувачів наукового ступеня доктора наук у докторантурі	21
7	Підготовка здобувачів наукового ступеня доктора наук шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту	24
8	Графік освітнього процесу. Розклади занять та екзаменаційних сесій	25
9	Оцінювання успішності навчання аспірантів	26
10	Наукова складова підготовки аспірантів. Атестація аспірантів	28
11	Індивідуальний план роботи аспіранта	29
12	Викладацька практика	30
13	Вибір аспірантами навчальних дисциплін	33
14	Визнання раніше набутих аспірантом компетентностей	34
15	Академічні відпустки	35
16	Трудова діяльність аспірантів	37
17	Стипендіальне забезпечення аспірантів і докторантів	38
18	Врегулювання конфліктних ситуацій	38
19	Академічна доброчесність аспірантів і докторантів	39
20	Прикінцеві положення	41

1 ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1.1 Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара (далі - Положення) визначає механізм підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук (далі — здобувачі) у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара (далі – Університет).

1.2 Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII зі змінами, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII зі змінами, Закону України «Про відпустки» від 15.11.1996 р. № 505/96-ВР зі змінами, постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261 зі змінами в редакції постанов Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502 та від 03.05.2024 р. № 507); постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 р. № 365 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 № 1187» (далі – Ліцензійні умови), постанови Кабінету Міністрів від 12.07.2004 р. № 882 «Питання стипендіального забезпечення» (зі змінами), «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» затвердженого наказом МОН України від 26.12.2017 № 1669, Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, та надання їм академічної відпустки від 07.02.2024 р. № 134 Авіаційна та ракетно-космічна техніка та інші.

У цьому Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

Доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Доктор наук – це другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях.

Третій (освітньо-науковий) рівень передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності.

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Науковий рівень вищої освіти передбачає здатність особи визначати та розв'язувати соціально значущі системні проблеми у певній галузі діяльності, які є ключовими для забезпечення сталого розвитку та вимагають створення нових системоутворювальних знань і прогресивних технологій.

Аспірантура — система організаційно-освітньо-наукового забезпечення підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у закладі вищої освіти/науковій установі (далі — заклад) з метою оволодіння ними освітньо-науковою програмою.

Довідка про виконання освітньо-наукової програми — документ, який містить інформацію про результати навчання здобувача, назви дисциплін, отримані ним оцінки і здобуту ним кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі — ЕКТС).

Докторантура — система організаційно-наукового забезпечення підготовки здобувачів наукового ступеня доктора наук з метою завершення докторських дисертацій.

Здобувач ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою — особа, яка професійно провадить наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи і здобуває вищу освіту ступеня доктора філософії у цьому закладі поза аспірантурою шляхом виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.

Індивідуальний навчальний план аспіранта, здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою — документ, що визначає послідовність та форму засвоєння аспірантом, здобувачем ступеня доктора філософії поза аспірантурою (ад'юнктурою) освітніх компонентів освітньо-наукової програми з метою оволодіння ним компетентностей відповідно до 8 рівня Національної рамки кваліфікацій.

Індивідуальний план наукової роботи здобувача — документ, що визначає зміст, строки виконання та обсяг етапів і завдань наукової роботи здобувача.

Освітньо-наукова програма на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти — єдиний комплекс освітніх (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо) та наукових (проведення наукового дослідження, написання наукових публікацій, виступи на

конференціях тощо) компонентів, спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, підготовки та публічного захисту дисертації, що дає право на отримання визначеної кваліфікації. Елементи освітньо-наукової програми можуть забезпечуватися різними закладами.

Підготовка здобувачів поза аспірантурою — система організаційно-освітньо-наукового забезпечення підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у закладі з метою набуття ними компетентностей і здобуття результатів навчання, визначених освітньо-науковою програмою на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, без навчання в аспірантурі та без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

Академічна свобода - самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом.

Студентоцентроване навчання - підхід до організації освітнього процесу, що передбачає:

- заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу;
- створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії;
- побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.

1.3 Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Університеті здійснюється:

- в аспірантурі за очною (денною, вечірньою) або заочною формою здобуття вищої освіти;
- поза аспірантурою в Університеті.

1.4 Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється:

- в докторантурі Університету за очною (денною) формою підготовки;
- шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

1.5 Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми здобуття освіти становить чотири роки, а підготовки доктора наук у докторантурі — два роки.

1.6 Для врегулювання відносин між здобувачем та Університетом укладається договір за формою, затвердженою Кабінетом Міністрів України.

1.7 Підготовка осіб в аспірантурі та докторантурі здійснюється:

- за рахунок видатків державного бюджету у державних закладах (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів у комунальних закладах (регіональне замовлення);
- за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад на проведення наукових

досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або здобувачів наукового ступеня доктора наук).

1.8 Провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти здійснюється закладами на підставі отриманої ліцензії. Якщо окремі елементи освітньо-наукової програми забезпечуються іншим закладом, під час ліцензування освітньої діяльності закладу на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та під час акредитації відповідної освітньо-наукової програми враховуються показники спільного наукового потенціалу двох закладів (зокрема показники кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення). До загального ліцензованого обсягу зараховуються особи, які здобувають ступінь вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою.

Державне (регіональне) замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі за спеціальностями розподіляється на конкурсній основі.

1.9 Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури і докторантури здійснює вчена рада Університету.

Координацію діяльності структурних підрозділів, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, здійснює відділ аспірантури, докторантури, який підпорядковується проректору з наукової роботи.

2 ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ

2.1 Здобувачі виконують обов'язки та користуються правами, що визначені Законами України "Про освіту", "Про вищу освіту", "Про наукову і науково-технічну діяльність", а також можуть мати:

- вільний доступ до всіх видів відкритої науково-технічної інформації, наявної у закладах, бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного і змістовного наукового консультування (керівництва) щодо власного дослідження від наукового консультанта (керівника/керівників);
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність та наукове стажування, що реалізуються відповідно до законодавства;
- академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства;
- трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства.

2.2 З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень здобувачі також зобов'язані:

- дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі, встановлених Університетом;
- виконувати індивідуальний навчальний план;

- виконувати індивідуальний план наукової роботи та двічі на рік звітувати про хід його виконання на засіданні кафедри, відділу, лабораторії чи іншого визначеного підрозділу закладу;
- виконувати накази та розпорядження ректора Університету, які стосуються освітнього та наукового процесу;
- підготувати свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для здобувачів ступеня доктора філософії) та у вигляді дисертації або наукової доповіді — у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях (для здобувачів наукового ступеня доктора наук).

2.3 Покладення закладом на здобувача обов'язків, не пов'язаних з виконанням освітньо-наукової програми або підготовкою в докторантурі, забороняється.

2.4 Здобувачі можуть брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

2.5 Перед початком навчальних занять один раз на рік аспіранту проводиться вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності. Інструктаж проводить науковий керівник, про що робиться відповідна відмітка в індивідуальному навчальному плані аспіранта.

Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться аспірантам у разі проведення науково-дослідних робіт на навчально-дослідницькій ділянці Університету, про що робиться запис у відповідному журналі.

2.6 Аспірант або докторант у разі дострокового захисту дисертації відраховується з аспірантури або докторантури з дати набрання чинності наказом закладу про видачу диплома доктора філософії або після набрання чинності наказом МОН про затвердження рішення спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук та видачу диплома доктора наук відповідно до законодавства з отриманням одноразової виплати в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті закладу на відповідний рік підготовки.

2.7 Вчений, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове консультування (керівництво) не більше п'яти здобувачів, у тому числі не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора наук.

Вчений, який є доктором філософії (кандидатом наук), може здійснювати одночасне наукове керівництво не більше трьох здобувачів ступеня доктора філософії.

3 ПРОЦЕДУРА ТА УМОВИ ВСТУПУ ДО АСПІРАНТУРИ

3.1 Вступ до Університету з метою підготовки в аспірантурі здійснюється на конкурсній основі відповідно до цього Положення, Умов прийому на

навчання до закладів вищої освіти, затверджених МОН, та правил прийому до Університету, затверджених вченою радою.

3.2 Наведення у правилах прийому переліку акредитованих та неакредитованих освітньо-наукових програм є обов'язковим. Атестація здобувача ступеня доктора філософії можлива лише за акредитованою освітньо-науковою програмою.

3.3 Прийом на навчання іноземців та осіб без громадянства проводиться лише на акредитовані освітньо-наукові програми.

3.4 Для участі у проходженні вступних випробувань особа подає всі необхідні для вступу документи згідно з правилами прийому до закладу у строки, визначені такими правилами прийому.

Для вступу до закладу для підготовки в аспірантурі за спеціальностями медичного або ветеринарного спрямування вступник подає диплом магістра (спеціаліста) з відповідної спеціальності медичного або ветеринарного спрямування.

3.5 Особа, яка подає для вступу до закладу для підготовки в аспірантурі диплом, що є еквівалентним диплому магістра і виданий іноземним закладом вищої освіти, проходить вступні випробування нарівні з іншими особами. Визнання диплома, виданого іноземним закладом вищої освіти, здійснюється відповідно до законодавства протягом чотирьох місяців після зарахування вступника.

Прийом до закладів вищої духовної освіти для підготовки в аспірантурі здійснюється з урахуванням положень їх статутних документів, зареєстрованих в установленому законодавством порядку.

3.6 Прийом на навчання для здобуття ступеня доктора філософії здійснюється за результатами вступних випробувань, які складаються з:

- єдиного вступного іспиту з іноземної мови, проведеного Українським центром оцінювання якості освіти відповідно до законодавства;
- вступного іспиту із спеціальності або спеціальностей для міждисциплінарної програми (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);
- інших форм вступних випробувань (іспити, співбесіди, реферати, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень).

Вступник, який підтвердив свій рівень знань з іноземної мови, зокрема англійської мови, в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, може не складати єдиний вступний іспит з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів єдиного вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом." якщо це передбачено Правилами вступу до аспірантури відповідного року.

3.7 Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

3.8 Вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначається в правилах прийому до закладу.

3.9 Відповідно до правил прийому до закладу особам, які вступають до закладу для підготовки в аспірантурі із спеціальності, віднесеної до іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

3.10 Результати вступних випробувань до закладу для підготовки в аспірантурі дійсні для вступу до відповідного закладу протягом одного календарного року.

3.11 Вступні випробування до закладу для підготовки в аспірантурі проводяться предметними комісіями, склад яких формується та затверджується наказом ректора. Проект наказу готує відділ аспірантури, докторантури на підставі доповідних записок деканів відповідних факультетів.

Предметна комісія складається, як правило, з трьох – п'яти осіб. До складу предметних комісій включаються доктори філософії (кандидати наук) та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

До складу предметних комісій можуть бути призначені також представники інших закладів вищої освіти (наукових установ), з якими укладено договори про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів, та/або про спільне виконання освітньо-наукової програми або з якими здійснюється підготовка докторів філософії за спільною освітньо-науковою програмою, узгодженою між Університетом і науковою установою.

До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою і за рішенням вченої ради можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

3.12 За результатами проведення вступних випробувань до закладу для підготовки в аспірантурі приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною правилами прийому.

3.13 Наказ керівника закладу про зарахування до Університету для підготовки в аспірантурі, прийнятий на підставі рішення приймальної комісії, оприлюднюється на офіційному сайті Університету. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

4 ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ В АСПІРАНТУРІ

4.1 Аспіранту протягом місяця з дати наказу про зарахування відповідним наказом ректора Університету призначається науковий керівник з числа провідних наукових та/або науково-педагогічних працівників Університету, які на час вступу аспірантів внесені до Реєстру наукових керівників аспірантів ДНУ.

На підставі наказу про зарахування аспірант прикріплюється до кафедри, на якій працює призначений йому науковий керівник.

У разі переведення наукового керівника на іншу кафедру Університету, аспірант переходить до її складу разом з науковим керівником автоматично на підставі наказу про зарахування (переведення) на роботу наукового керівника на нову кафедру.

В окремих випадках гарант освітньо-наукової програми визначає кафедру, за якою закріплюється аспірант для звіту.

4.2 Науковий керівник здійснює наукове керівництво за науковою роботою аспіранта над дисертацією, проведенням його власного наукового дослідження, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи і відповідає перед вченою радою Університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

4.3 На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта (здобувача ступеня доктора філософії) науковому керівникові щороку відводиться навантаження у межах норм часу наукової роботи, встановлених закладом для науково-педагогічних працівників (у межах основного навантаження — для наукових працівників).

4.4 Рішенням вченої ради факультету аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом навантаження та обов'язків між ними. На підставі рішення видається наказ. Проект наказу готує відділ аспірантури, докторантури.

4.5 З метою забезпечення ефективної підготовки здобувача заклад змінює наукового керівника, зокрема у разі:

- припинення ним трудової діяльності на наукових або науково-педагогічних посадах;
- неспроможності виконувати свої повноваження за станом здоров'я або його смерті;
- невиконання своїх обов'язків, визначених пунктом 4.2 цього Положення;
- відмови надавати висновок за результатами наукового керівництва;
- прийняття в установленому порядку рішення про позбавлення права участі в підготовці та/або атестації наукових кадрів;
- притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності відповідно до законодавства;
- спільного бажання наукового керівника і здобувача;

– в інших випадках, передбачених законодавством.

4.6 У разі потреби зміни наукового керівника (консультанта) аспірант (докторант) може подати до відділу аспірантури, докторантури заяву із зазначенням причин такої зміни. Заява аспіранта має бути погоджена:

- із попереднім (якщо він продовжує працювати в Університеті) та потенційним науковими керівниками,
- завідувачем кафедри,
- деканом факультету,
- гарантом освітньо-наукової програми.

На підставі заяви відповідним наказом ректора Університету аспірантові призначають наукового керівника. Проект наказу готує відділ аспірантури, докторантури.

4.7 У разі, якщо протягом 30 календарних днів з дня виникнення обставин, зазначених у п. 4.5, заява аспіранта з погодженням не подана до відділу аспірантури, докторантури, то питання розглядає вчена рада факультету.

Вчена рада факультету обирає із числа НПП факультету кандидатуру можливого наукового керівника, чий наукові інтереси збігаються з тематикою наукового дослідження аспіранта, ухвалює рішення та звертається із клопотанням до ректора про призначення наукового керівника.

На підставі клопотання вченої ради факультету та згоди майбутнього наукового керівника відповідним наказом ректора Університету аспірантові призначають наукового керівника.

4.8 Наукове керівництво аспірантів Університету може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання.

4.9 Освітньо-наукова програма, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії, складається з освітньої та наукової складових.

Освітня складова освітньо-наукової програми спрямована на досягнення 8 рівня Національної рамки кваліфікацій та повинна містити інформацію про перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС (30—60 кредитів ЄКТС), їх послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма є основою для формування аспірантом (ад'юнктом) індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою закладу протягом двох місяців з дня зарахування особи до закладу для підготовки в аспірантурі.

4.10 Індивідуальний навчальний план повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків кількості кредитів освітньої компоненти ЄКТС. Аспірант може змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником у порядку, який затверджується вченою радою.

Вивчення аспірантами освітніх компонентів може здійснюватися на базі закладу, до якого зарахований аспірант, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність — на базі інших закладів.

4.11 Невиконання індивідуального навчального плану, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, порушення умов договору або академічної доброчесності є підставою для ухвалення закладом рішення про відрахування аспіранта.

Особі, яка відрахована із Університету видається академічна довідка, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС.

4.12 Наукова складова освітньо-наукової програми є її невід'ємною частиною, що реалізується у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта та передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації відповідно до вимог згідно із законодавством.

4.13 Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи.

Індивідуальний план наукової роботи та тема дисертації погоджуються здобувачем з його науковим керівником (керівниками) і після обговорення кафедрою та факультетом затверджуються вченою радою Університету протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до закладу для підготовки в аспірантурі. У разі потреби тема дисертації може бути уточнена та затверджена у новій редакції після обговорення кафедрою, факультетом.

4.14 Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант повинен виконати освітню і наукову складові освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, опублікувати наукові публікації за темою дисертації, підготувати дисертацію та пройти процедуру атестації разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

4.15 Університет в установленому ним порядку може прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в іншому закладі компетентностей, здобутих результатів навчання, кредитів ЄКТС, передбачених освітньо-науковою програмою, та визначити академічну різницю (у разі потреби).

4.16 Аспіранти можуть бути переведені до іншого закладу, у тому числі якщо заклад не має акредитованої освітньо-наукової програми із спеціальності здобувача, або в межах одного закладу:

1) на навчання за державним або регіональним замовленням, якщо вони навчаються у закладі за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб;

2) на навчання за контрактом за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб, якщо вони навчаються у закладі за державним або регіональним замовленням;

3) на підготовку за акредитованою освітньо-науковою програмою з іншої спеціальності, що є реалізацією їх права обирати види, напрями і засоби наукової і науково-технічної діяльності відповідно до своїх інтересів, творчих можливостей та загальнолюдських цінностей.

Переведення здобувачів вищої освіти з одного закладу вищої освіти до іншого зі збереженням місця державного замовлення здійснюється за відсутності факту невиконання індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

Переведення аспірантів здійснюється на ОНП такого самого рівня вищої освіти, на такий самий рік навчання з урахуванням вимог до вступників на відповідну освітню програму та аналізу результатів навчання, здобутих особою протягом попередніх періодів навчання, стосовно її здатності успішно виконати зазначену у заяві про переведення освітню програму.

При переведенні на іншу ОНП обов'язковим є виконання вимог до вступників на відповідну освітню програму, встановлених в рік початку навчання особи за відповідним освітнім рівнем або в один із наступних років, але не пізніше року подання особою заяви про переведення.

Переведення в межах Університету з однієї освітньої програми на іншу або з однієї форми здобуття вищої освіти на іншу, або з одного джерела фінансування на інше здійснюється наказом керівника закладу вищої освіти. Проект наказу готує відділ аспірантури, докторантури.

При цьому обов'язковими умовами переведення або поновлення є виконання вимог п. 4.30.

При переведенні аспірантів зарахування обов'язкових освітніх компонентів або їх складників здійснюється в порядку, визначеному цим Положенням, за умови, що під час попередніх періодів навчання особа здобула передбачені освітньою програмою або аналогічні результати навчання. Як вибіркові за заявою здобувача вищої освіти зараховуються, зокрема, освітні компоненти попередніх періодів навчання, що не можуть бути зараховані як обов'язкові.

Наказ про переведення здобувача вищої освіти на іншу ОНП та/або форму здобуття освіти, та/або джерело фінансування, видається після укладання відповідно до частини шістнадцятої статті 44 Закону України «Про вищу освіту» договору про навчання між Університетом та вступником, а також договору про навчання між Університетом з фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу (у випадку переведення на навчання за кошти такої особи).

4.17 Аспіранти, підготовка яких здійснювалася за рахунок коштів державного бюджету, у разі переведення до іншого закладу користуються пріоритетним правом на місця державного (регіонального) замовлення за умови наявності вакантних місць.

У разі відсутності таких місць аспіранти за їх згодою можуть бути переведені на навчання за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

Переведення аспірантів здійснюється в межах ліцензованого обсягу закладу.

4.18 На першому році навчання переведення аспірантів забороняється.

4.19 Якщо заклад не отримав сертифіката про акредитацію освітньо-наукової програми або у закладі закінчився строк дії сертифіката про акредитацію такої програми, переведення здобувачів до іншого закладу, в якому відповідна освітньо-наукова програма акредитована, здійснюється відповідно до законодавства.

Для цього здобувач подає на ім'я керівника закладу, в якому він навчається, заяву про відрахування у зв'язку з переведенням до іншого закладу і видачу академічної довідки. Здобувач може надіслати заяву в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису. Заява розглядається закладом, у якому навчається здобувач, протягом двох тижнів.

Одержавши академічну довідку, здобувач звертається із заявою про зарахування у порядку переведення до ректора Університету. Здобувач може надіслати заяву в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису. До заяви додається академічна довідка чи її сканкопія. Заява про зарахування у порядку переведення розглядається ректором Університету протягом двох тижнів.

У разі позитивного розгляду заяви ректором Університету, до закладу, в якому він навчався раніше, надсилається запит щодо передачі його особової справи до Університету. Запит готує відділ аспірантури, докторантури Університету.

Керівник закладу, до якого переводиться здобувач, може відмовити йому у зарахуванні у порядку переведення в таких випадках:

- перевищення ліцензованого обсягу за відповідним рівнем вищої освіти або відповідної освітньо-наукової програми;
- академічна довідка містить інформацію, що засвідчує низький теоретичний рівень підготовки здобувача;
- освітньо-наукова програма, яку виконував здобувач, відрізняється від освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка в закладі, до якого він переводиться.

Керівник закладу, в якому здобувач навчався раніше, отримавши запит, протягом тижня видає наказ про відрахування здобувача у зв'язку з його переведенням, після чого протягом десяти робочих днів особова справа здобувача разом з копією наказу (витягом із наказу) про відрахування, засвідченою в установленому порядку, передається до закладу, до якого переводиться здобувач. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

У закладі, в якому здобувач навчався раніше, залишаються копії академічної довідки та особової справи здобувача.

Після надходження до Університету особової справи здобувача ректор видає наказ про зарахування здобувача у порядку переведення. Проект наказу готує відділ аспірантури, докторантури Університету. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.”

4.20 Стан підготовки дисертації здобувача до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Не пізніше ніж протягом дев'яти місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою здобувач:

1) звертається до відділу аспірантури, докторантури Університету з письмовою заявою щодо отримання довідки про виконання освітньо-наукової програми;

2) отримує висновок наукового керівника (керівників);

3) надає електронний варіант дисертації відповідальній особі факультету для перевірки на плагіат. Відповідальний по факультету перевіряє дисертацію та готує звіт подібності.

4.21 Для отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації необхідно звернутися до відповідальної особи із забезпечення діяльності разової ради та подати документи за переліком:

1) письмову заяву на ім'я голови міжкафедрального семінару щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів;

2) дисертацію в друкованому та електронному вигляді;

3) наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації;

4) довідку про виконання освітньо-наукової програми;

5) висновок наукового керівника (керівників).

4.22 З метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації не пізніше ніж через місяць з дня надходження заяви проводиться публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення на засіданні міжкафедрального семінару. Результати обговорення та проведення презентації відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, який підписується головуючим на засіданні міжкафедрального семінару. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації надається здобувачеві не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня проведення презентації.

4.23 У разі отримання негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач може повторно звернутися до міжкафедрального семінару не пізніше ніж протягом шести місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою з письмовою заявою про отримання такого висновку після доопрацювання дисертації або на

поновлення в закладі для завершення виконання відповідної освітньо-наукової програми у разі відрахування.

4.24 За наявності позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач звертається до вченої ради закладу, в якому він виконав освітньо-наукову програму, з письмовою заявою про утворення разової спеціалізованої вченої ради не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня отримання зазначеного висновку.

4.25 Утворення разової спеціалізованої вченої ради закладу та присудження нею здобувачеві ступеня доктора філософії здійснюється відповідно Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара.

4.26 Підготовка в аспірантурі завершується отриманням диплома доктора філософії після публічного захисту дисертації в разовій спеціалізованій вченій раді.

4.27 Здобувач, який був відрахований із закладу до завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою за власним бажанням, на підставі невиконання індивідуального навчального плану, порушення умов договору (контракту), укладеного між закладом вищої освіти та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання, або у зв'язку з іншими випадками, передбаченими законом, може бути поновлений на навчання у цьому закладі на той рік підготовки, з якого здобувач був відрахований, в межах ліцензованого обсягу.

4.28 Особа, яка була відрахована із закладу у зв'язку із завершенням навчання за відповідною освітньо-науковою програмою без захисту дисертації, може вступити до закладу повторно.

4.29 Особи, відраховані до завершення навчання за певною освітньою програмою, можуть бути поновлені на навчання на місця за кошти фізичних (юридичних) осіб на підставі особистої заяви, поданої до закладу вищої освіти.

Заява про поновлення на навчання розглядається ректором Університету протягом п'яти робочих днів, після чого заявник повинен бути письмово поінформований (у тому числі засобами електронного поштового зв'язку) про строки, порядок і умови поновлення на навчання або про причину відмови.

4.30 Особу може бути поновлено на навчання незалежно від причин відрахування, тривалості перерви в навчанні, форми здобуття вищої освіти, освітньої програми, джерела фінансування, форми власності та сфери управління закладу вищої освіти за умов:

- виконання вимог до вступників на відповідну освітню програму згідно з пунктом 4.31 цього розділу;

- позитивної оцінки результатів навчання, здобутих особою протягом попередніх періодів навчання, здатності особи успішно виконати відповідну освітню програму. Особі може бути відмовлено в поновленні на навчання, якщо встановлена негативна оцінка її здатності успішно виконати відповідну

освітню програму. Оцінювання здійснюється в порядку, передбаченому положенням про організацію освітнього процесу в закладі вищої освіти;

- визнання результатів попередніх періодів навчання здійснюється відповідно до пункту 4.32 цього Положення;

- погодження з органами самоврядування, первинною профспівковою організацією (для осіб, які є членами відповідної профспівки).

Поновлення на навчання за освітньою програмою зі спеціальності, необхідної для доступу до професій, для яких запроваджене додаткове регулювання, здійснюється, якщо особа до відрахування навчалась за такою самою спеціальністю.

Поновлення на навчання на перший рік навчання на основі повної загальної (профільної) середньої освіти забороняється. Поновлення на навчання на другий рік навчання на основі повної загальної (профільної) середньої освіти осіб, відрахованих з першого року навчання, можливе за умови повного виконання ними вимог навчального плану першого року навчання відповідної освітньої програми у встановлений Університетом строк.

При поновленні на навчання на освітню програму з іншої спеціальності до того самого або іншого закладу вищої освіти, а також при поновленні з іноземного закладу вищої освіти незалежно від спеціальності, обов'язковим є виконання вимог до вступників на відповідну освітню програму, встановлених в рік початку навчання контингенту здобувачів освіти за відповідним рівнем освіти, до якого приєднується особа, або в один із наступних років, але не пізніше року подання особою заяви про поновлення.

4.31. Виконання особою, яка подала заяву про поновлення або переведення на навчання, вимог до вступників на відповідну освітню програму, може здійснюватися:

- до поновлення на навчання;

- не пізніше дати допуску до атестації здобувачів вищої освіти. У разі невиконання цієї вимоги у встановлений строк, здобувач вищої освіти відраховується за порушення умов договору про навчання між закладом вищої освіти та вступником, укладеному відповідно до частини шістнадцятої статті 44 Закону України «Про вищу освіту», і не допускається до атестації здобувачів вищої освіти.

4.32 Порядок визнання результатів попереднього навчання, кредитів ЄКТС, зарахування освітніх компонентів, виконання індивідуального плану наукової роботи, інші умови при поновленні на навчання (далі - умови поновлення) визначаються в положенні про організацію освітнього процесу в Університеті.

При цьому обов'язковими умовами є:

- попереднє або в строк до шести місяців після поновлення на навчання виконання незарахованих освітніх компонентів навчального плану попередніх періодів навчання (при цьому обсяг незарахованих освітніх компонентів на день поновлення не може перевищувати 20 кредитів ЄКТС);

- включення до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти визначених освітньою програмою закладу вищої освіти для попередніх періодів навчання обов'язкових освітніх компонентів та/або передбаченого нею обсягу вибіркових освітніх компонентів (за необхідності);
- проходження передбачених законодавством етапів атестації здобувачів вищої освіти (за необхідності).

Зарахування обов'язкових освітніх компонентів (індивідуального плану наукової роботи) або їх складників здійснюється в порядку, визначеному в положенні про організацію освітнього процесу в Університеті, за умови, що під час попередніх періодів навчання особа здобула передбачені освітньою програмою або аналогічні результати навчання. Як вибіркові за заявою здобувача вищої освіти зараховуються, зокрема, освітні компоненти попереднього навчання, що не можуть бути зараховані як обов'язкові.

Особи, які поновлені на навчання, після виконання вимог до вступників на відповідну освітню програму за державним (регіональним) замовленням та умов поновлення, можуть бути переведені на навчання на вакантні місця державного (регіонального) замовлення у порядку, встановленому законодавством.

Особи, які здобували вищу освіту за державним (регіональним) замовленням, і які після наданої їм в установленому порядку академічної відпустки, а також особи, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та членів їхніх сімей», після їх звільнення поновлюються на навчання у тому самому закладі вищої освіти на освітні програми з тієї ж спеціальності на місця державного (регіонального) замовлення.

Учасники бойових дій та особи з інвалідністю внаслідок війни за їх заявою поновлюються на навчання на освітні програми з тієї самої спеціальності на місця державного (регіонального) замовлення незалежно від джерела фінансування їх навчання протягом попередніх періодів (до відрахування), крім передбачених законодавством випадків.

4.32 При реорганізації або ліквідації закладу вищої освіти поновлення осіб, які навчались на місцях державного (регіонального) замовлення, здійснюється із збереженням джерела фінансування.

Обов'язок стосовно вирішення всіх питань продовження та завершення навчання здобувачами вищої освіти покладається на засновника (засновників) такого закладу вищої освіти.

4.33. Наказ про поновлення на навчання видається після укладання відповідно до частини шістнадцятої статті 44 Закону України «Про вищу освіту» договору про навчання між Університетом та вступником, а також договору про навчання між Університетом з фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу (у випадку поновлення на навчання за кошти такої особи).

4.34 Особа, яка раніше проходила підготовку в аспірантурі за державним (регіональним) замовленням, може повторно вступити до закладу для підготовки в аспірантурі (ад'юнктурі) за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства.

5 ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПІРАНТУРОЮ

5.1 Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії у цьому закладі поза аспірантурою. Підготовка таких осіб здійснюється за кошти відповідного закладу і триває чотири роки.

5.2. Особа подає до відділу аспірантури, докторантури у картонному швидкозшивачу такі документи:

- заяву на ім'я ректора про прикріплення до відповідної кафедри, завізовану завідувачем кафедри та майбутнім науковим керівником;
- особовий листок по обліку кадрів;
- витяги з засідань кафедри та вченої ради відповідного факультету щодо розгляду питання про затвердження теми дисертації і призначення наукового керівника;
- ксерокопію диплому про вищу освіту та додатку до нього;
- ксерокопію першої та другої сторінки паспорта громадянина України;
- список опублікованих наукових праць та винаходів;
- згоду на обробку персональних даних.

5.3 Якщо диплом особи, що є еквівалентним диплому магістра, виданий іноземним закладом вищої освіти, подання зазначених документів можливе після визнання її диплома відповідно до законодавства.

5.4 Для підготовки з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою за спеціальностями медичного або ветеринарного спрямування особа подає диплом магістра (спеціаліста) з відповідної спеціальності медичного або ветеринарного спрямування.

5.5 Після зарахування закладом особи на підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою відповідним наказом керівника цього закладу призначається науковий керівник (два наукових керівники) з числа наукових або науково-педагогічних працівників закладу з науковим ступенем згідно з вимогами пункту 4.1-4.4 цього Положення. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

5.6 Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає виконання відповідної освітньо-наукової програми зазначеного закладу згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи здобувача

ступеня доктора філософії поза аспірантурою та публічний захист дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.

Невиконання індивідуального навчального плану, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, порушення умов договору або академічної доброчесності є підставою для ухвалення вченою радою Університету рішення про відрахування здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою із Університету.

5.7 У разі звільнення з роботи здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою Університет вживає заходів до відрахування такої особи з підготовки у цьому закладі. Особа може продовжити підготовку поза аспірантурою у закладі, до якого вона прийнята на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за основним місцем роботи), із зарахуванням їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

5.8 Стан підготовки дисертації здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників). Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та атестація здобувача здійснюються відповідно до пунктів 4.20 – 4.26 цього Положення.

5.9 Підготовка здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою завершується отриманням диплома доктора філософії після публічного захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

6 ВІДКРИТТЯ ДОКТОРАНТУРИ. ВСТУП ДО ДОКТОРАНТУРИ. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК У ДОКТОРАНТУРІ

6.1 Заклади здійснюють підготовку здобувачів наукового ступеня доктора наук у докторантурі без отримання ліцензії.

6.2 Докторантура з відповідної наукової спеціальності за галуззю науки відкривається за рішенням вченої ради Університету, що затверджується наказом ректора, за умови наявності трьох штатних працівників — докторів наук, які мають наукову кваліфікацію, що відповідає цій науковій спеціальності.

Наукова кваліфікація особи, що відповідає науковій спеціальності, з якої відкрито докторантуру, визначається за такими критеріями:

наявність у особи:

- документа про присудження ступеня доктора наук з відповідної галузі науки та/або наукової спеціальності або присвоєння вченого звання професора за відповідною кафедрою (науковою спеціальністю);
- наукових публікацій з відповідної наукової спеціальності, серед яких не менше трьох публікацій за останні п'ять років, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. До однієї публікації, проіндексованої у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, прирівнюється дві публікації за останні три роки у виданнях, що включені до категорії "Б" Переліку наукових фахових видань України, або одна одноосібна

монографія (дві колективні монографії) з наявністю трьох рецензентів і рекомендацією вченої ради закладу, виданих за останні п'ять років;

участь особи у:

- підготовці наукових кадрів, що підтверджується виданим здобувачеві документом про присудження відповідного наукового ступеня;
- атестації наукових кадрів як опонента (офіційного опонента) або члена відповідної спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради), або члена експертної ради з питань атестації наукових кадрів.

6.3 Прийом до закладу для підготовки в докторантурі здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною науковою спеціальністю відповідно до вимог цього Положення та правил прийому до Університету, якими визначаються, зокрема, порядок, перелік і строки подання документів для вступу до закладу для підготовки в докторантурі.

Підготовка в докторантурі здійснюється за науковими спеціальностями за галузями науки відповідно до переліку, затвердженого МОН. Дисертація (наукова доповідь) повинна відповідати паспорту наукової спеціальності.

6.4 Особа, яка здобуває науковий ступінь доктора наук, вступає до закладу для підготовки в докторантурі з метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки наукових публікацій до захисту.

6.5 Для підготовки в докторантурі до закладу вступають особи, які мають ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук), наукові досягнення, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації (наукової доповіді), та не менше половини наукових публікацій за темою дисертації (наукової доповіді) від кількості, визначеної МОН, що відповідають вимогам, встановленим МОН, у наукових періодичних виданнях за відповідним напрямом досліджень.

Для вступу до закладу з метою підготовки в докторантурі за науковими спеціальностями в галузі медичних та ветеринарних наук особа подає диплом доктора філософії (кандидата наук) та диплом магістра (спеціаліста) з відповідної спеціальності медичного або ветеринарного спрямування.

6.6 Перелік документів, що подаються для вступу до закладу з метою підготовки в докторантурі, повинен включати розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки наукових досягнень до захисту, та копії наукових публікацій за темою дисертації (наукової доповіді). Якщо громадянин України здобув науковий ступінь в іноземному закладі вищої освіти, додатково подається копія свідоцтва про визнання документа про науковий ступінь.

Документи вступника передаються для розгляду до відповідного факультету, який протягом місяця з дати реєстрації заяви розглядає подані вступником документи, заслуховує його наукову доповідь та за результатами обговорення визначає шляхом голосування можливість зарахування вступника до закладу для підготовки в докторантурі та подає висновок на

розгляд вченої ради Університету. У разі позитивного висновку вчена рада факультету підрозділ надає пропозицію щодо призначення наукового консультанта з числа науково-педагогічних або наукових працівників, які мають трудові відносини із відповідним закладом, науковий ступінь доктора наук та необхідну наукову кваліфікацію, яка підтверджується відповідно до пункту 6.2 цього Положення.

Якщо вступник є іноземцем, заклад проводить процедуру визнання наукового ступеня, здобутого ним в його або іншій державі, протягом двох місяців після зарахування до цього закладу для підготовки в докторантурі.

Прийом до закладу вищої духовної освіти для підготовки в докторантурі здійснюється з урахуванням положень його статуту (положення про нього), зареєстрованого в установленому законодавством порядку.

6.7 Вчена рада Університету на черговому засіданні розглядає висновки відповідного структурного підрозділу щодо кожного вступника, затверджує тему дисертації (наукової доповіді), приймає рішення про його зарахування до закладу для підготовки в докторантурі та призначає докторанту наукового консультанта.

На здійснення наукового консультування роботою над дисертацією одного докторанта науковому консультанту щороку відводиться навантаження у межах норм часу наукової роботи, встановлених закладом для науково-педагогічних працівників (у межах основного навантаження — для наукових працівників).

6.8 Зміна наукового консультанта докторанта можлива у випадку зміни напряму дисертаційного дослідження (його теми та/або мети, об'єкта чи предмету), неможливістю науковим консультантом виконувати свої обов'язки (його звільнення з Університету, тривале відрадження, хвороба) та з інших поважних причин.

6.9 Заява докторанта про зміну наукового консультанта (погоджена з попереднім (якщо він продовжує працювати в Університеті) та потенційним науковими консультантами) розглядається на засіданні вченої ради факультету рішення якої вводиться в дію наказом ректора Університету. Проект наказу готує відділ аспірантури, докторантури.

6.10 У разі потреби тема дисертації може бути уточнена та у новій редакції затверджена вченою радою закладу або вченою радою відповідного структурного підрозділу після обговорення кафедрою, відділом, лабораторією.

6.11 Підготовка в докторантурі передбачає завершення здобувачем власного оригінального наукового дослідження, узагальнення якого наводяться в дисертації (науковій доповіді) з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та оприлюднюються в наукових публікаціях відповідно до вимог, визначених МОН.

6.12 Докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст завдань, строки їх виконання та обсяг наукових робіт.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується докторантом з його науковим консультантом та затверджується вченою радою факультету протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до Університету для підготовки в докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання докторантом і використовується для оцінювання успішності та своєчасності виконання запланованої наукової роботи.

Невиконання індивідуального плану наукової роботи, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, порушення умов договору або порушення академічної доброчесності, є підставою для ухвалення вченою радою Університету рішення про відрахування докторанта.

6.13 Державне (регіональне) замовлення на підготовку здобувача наукового ступеня доктора наук в докторантурі за науковими спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між закладами вищої освіти та науковими установами, в яких діють спеціалізовані вчені ради з присудження наукового ступеня доктора наук з відповідних наукових спеціальностей.

Інформація про розподіл державного (регіонального) замовлення оприлюднюється відповідно до законодавства.

6.14 Підготовка в докторантурі за умови виконання індивідуального плану наукової роботи завершується наданням висновку наукового консультанта (міжкафедрального семінару).

Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація докторанта спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук закладу здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.

Особа, яка раніше проходила підготовку в докторантурі за державним (регіональним) замовленням, може повторно вступити до закладу для підготовки в докторантурі за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства.

7 ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК ШЛЯХОМ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЇХ НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ ДО ЗАХИСТУ

7.1 Особа може здобувати науковий ступінь доктора наук шляхом самостійної підготовки своїх наукових досягнень до захисту. Така особа має право на творчу відпустку відповідно до законодавства з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною науковою спеціальністю.

7.2 У разі самостійної підготовки наукових досягнень до захисту науковий консультант не призначається.

7.3 Здобувач, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (наукової доповіді), повинен:

- мати ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук);
- представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень відповідно до паспорта наукової спеціальності з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;
- мати наукові публікації за темою дисертації (наукової доповіді), зокрема статті у наукових періодичних виданнях із напрямку, з якого підготовлено дисертацію (наукову доповідь), відповідно до вимог, визначених МОН.

Здобувач ступеня доктора наук в галузі медичних та ветеринарних наук повинен мати ступінь доктора філософії (кандидата наук) в галузі медичних та ветеринарних наук відповідно та мати відповідно вищу медичну або ветеринарну освіту, що відповідає другому (магістерському) рівню вищої освіти.

Затвердження теми дисертації, отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація здобувача, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук закладу здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.”

8 ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ. РОЗКЛАДИ ЗАНЯТЬ ТА ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ СЕСІЙ

8.1. Графік освітнього процесу за очною (денною, вечірньою) та заочною формою навчання розробляється з урахуванням терміну зарахування до аспірантури. Навчальний рік починається з дня зарахування до аспірантури.

Навчальний рік для аспірантів в Університеті охоплює осінній та весняний семестри, періоди сесійного контролю знань (зимова та літня екзаменаційні сесії), практичне навчання, наукову складову, заходи з атестації, канікулярну відпустку.

8.2. Графік освітнього процесу затверджується наказом ректора Університету.

8.3. Аудиторні заняття проводять за розкладом, що має забезпечити виконання навчального плану в повному обсязі.

8.4. Розклади занять на кожний семестр складають деканати відповідно до графіку освітнього процесу з кожної спеціальності. Укладені розклади занять погоджуються в установленому в Університеті порядку і затверджуються ректором Університету.

Розклади занять оприлюднюють та доводять до відома науково-педагогічних працівників та аспірантів не пізніше ніж за тиждень до початку семестру.

8.5. Освітній процес за заочною формою навчання організовують протягом календарного року в періоди екзаменаційних сесій та в міжсесійний

період з урахуванням передбачених чинним законодавством пільг для осіб, які поєднують роботу з навчанням.

Екзаменаційна сесія для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за заочною формою навчання є складовою частиною освітнього процесу впродовж навчального року, під час якої застосовують всі форми організації освітнього процесу, передбачені робочим навчальним планом.

Міжсесійний період для заочної форми навчання є частиною навчального року, протягом якої здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня засвоює навчальний матеріал як самостійно, так і під керівництвом науково-педагогічних працівників відповідно до затвердженого графіку консультацій, а також з використанням різних комунікаційних засобів.

9 ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ АСПІРАНТІВ

9.1 Усі здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії Університету незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні навчальні заняття і проходити всі форми поточного та семестрового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, навчальним планом та освітньо-науковою програмою підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

9.2 Формами семестрового контролю успішності вивчення здобувачами ступеня доктора філософії навчальної дисципліни є диференційований залік або іспит (письмово за екзаменаційними білетами, які визначені навчальним планом (робочим навчальним планом) та проводяться у терміни, передбачені графіком освітнього процесу.

9.3 Оцінювання успішності вивчення здобувачами ступеня доктора філософії навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою, з подальшим переведенням оцінок у національну шкалу та шкалу ECTS.

9.4 Порядок та критерії оцінювання успішності навчання аспірантів зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни.

9.5 Аспірант вважається таким, який засвоїв навчальну дисципліну, якщо сума набраних ним балів за результатами поточної успішності протягом семестру дорівнює або перевищує 60 балів.

9.6 Для допуску до складання іспиту за навчальною дисципліною аспірант повинен набрати не менше 35 балів при поточному контролі упродовж семестру.

9.7 Зміст екзаменаційних білетів, критерії та порядок оцінювання визначаються та затверджуються кафедрою не пізніше як за місяць до проведення іспиту.

9.8 Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується як проста сума балів, отриманих аспірантом під час іспиту, та балів, отриманих аспірантом за результатами поточної успішності протягом семестру.

9.9 Результати поточної успішності та підсумкового контролю знань здобувачів ступеня доктора філософії з навчальної дисципліни заносяться викладачем до відомості обліку успішності за навчальною дисципліною.

9.10 Відомість обліку успішності з навчальної дисципліни викладач отримує у відділі аспірантури, докторантури напередодні або в день проведення семестрового контролю.

Відомість обліку успішності за навчальною дисципліною завіряє завідувач відділу аспірантури, докторантури Університету.

Викладач має повернути заповнену відомість за навчальною дисципліною у день проведення іспиту (диф.заліку) або не пізніше наступного дня.

9.11 Ліквідація академічної заборгованості здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії проводиться до початку призначеної на кафедрі атестації аспірантів (звітування за результатами підготовки в аспірантурі у поточному семестрі).

9.12 Результати повторного проходження аспірантом семестрового контролю (ліквідації академічної заборгованості) за навчальною дисципліною заносяться до окремої відомості обліку успішності.

Аспірант двічі проходить семестровий контроль викладачу, який викладав дисципліну, третя спроба складання семестрового контролю надається здобувачу на підставі доповідної записки завідувача кафедри з затвердженням комісії (не більше 3 осіб).

9.13 Аспірант, який з поважних причин (хвороба, сімейні обставини, відрадження тощо), підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного або семестрового контролю має право на його відпрацювання після повернення до навчання до початку призначеної на кафедрі атестації (звітування за результатами підготовки в аспірантурі у поточному семестрі).

9.14 Аспірант може оскаржити отримані ним результати підсумкового контролю за навчальною дисципліною. Для цього він у день оголошення оцінки (не пізніше наступного дня після іспиту) подає до відділу аспірантури, докторантури письмову заяву (далі – Апеляцію) на ім'я ректора Університету з проханням переглянути отримані ним оцінки за навчальною дисципліною та зазначаючи конкретні причини того, чому він не погоджується з отриманою оцінкою.

За розпорядженням ректора створюється комісія у складі: ректора або першого проректора, проректора з наукової роботи, викладача, який викладав дисципліну, іншого викладача відповідного профілю, завідувача кафедри та гаранта освітньо-наукової програми або члена робочої групи (групи забезпечення) за відповідною освітньо-науковою програмою.

Розгляд апеляції проводиться з метою визначення об'єктивності виставленої оцінки. Головне завдання апеляційної процедури – подолання елементів суб'єктивізму при оцінюванні результатів навчання аспірантів, уникнення непорозумінь і спірних ситуацій, створення найсприятливіших умов для розвитку та реального забезпечення законних прав і інтересів

аспірантів. Під час апеляційної процедури розглядається лише письмова робота аспіранта. Додаткове опитування аспіранта не проводиться.

Апеляційна комісія протягом тижня розглядає заяву аспіранта та готує протокол, в якому зазначає результати розгляду та сповіщає про них аспіранта. Підсумкова оцінка виставлена комісією є остаточною і апеляції та перескладання не підлягає. Протокол засідання апеляційної комісії зберігається разом з відомостями успішності за навчальною дисципліною у відділі аспірантури, докторантури.

9.15 За наявності поважних причин (хвороба, сімейні обставини, відрядження тощо), які унеможливають виконання затвердженого графіку навчального процесу, аспіранту може бути змінений період проведення навчальних занять та підсумкового контролю (заліків та іспитів) на підставі заяви аспіранта (з поясненням поважності причин і обставин), що погоджена з науковим керівником, завідувачем кафедри, деканом факультету та із завідувачем відділу аспірантури, докторантури, за розпорядженням ректора Університету. Для таких аспірантів складається індивідуальний графік (розклад) навчальних занять та підсумкового контролю.

10 НАУКОВА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ АСПІРАНТІВ. АТЕСТАЦІЯ АСПІРАНТІВ

10.1 Наукова складова підготовки аспірантів передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

10.2 Усі етапи підготовки дисертаційного дослідження оформлюються у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною індивідуального навчального плану аспіранта.

Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначають зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк подання загального тексту дисертації для обговорення на міжкафедральному семінарі.

10.3 Невід'ємною складовою підготовки аспірантів є підготовка та публікація статей.

10.4 Формою підсумкового контролю виконання аспірантом індивідуального плану роботи аспіранта є атестація – звітування про фактичний стан виконання запланованих на семестр в індивідуальному плані роботи аспіранта показників освітньої та наукової діяльності аспіранта.

Атестація аспірантів Університету проводиться на відповідній кафедрі, два рази на рік по закінченню кожного з семестрів підготовки в аспірантурі:

Назва атестації	місяць проведення	
	для весняних наборів	для осінніх наборів
Проміжна	травень -червень	лютий
Річна	листопад	вересень

10.5 Під час проведення атестації на засіданні кафедри аспірант робить доповідь та наочну презентацію фактичних результатів підготовки у семестрі, що спливає, акцентуючи при цьому увагу на отриманих ним основних результатах дисертаційного дослідження, їхньої актуальності, науковій новизні та прикладному значенні, методиці дослідження, та методах, які при цьому застосовуються, достовірності отриманих результатів та ступеню їхньої апробації.

Результатом відкритого обговорення головою та членами засідання кафедри фактичних результатів підготовки аспіранта у семестрі, що спливає, на засіданні кафедри має бути висновок про ступінь виконання аспірантом запланованих на поточний семестр показників та рекомендацію щодо продовження підготовки аспіранта в аспірантурі Університету або відрахування аспіранта за невиконання індивідуального плану роботи аспіранта.

Результати проведення річної атестації кожного з аспірантів на кафедрі мають бути занесені до протоколу відповідного засідання кафедри та до обох примірників індивідуального плану роботи аспіранта (за підписами аспіранта, наукового керівника, завідувача кафедри та декана факультету).

Витяг з протоколу засідання кафедри про розгляд питання щодо атестації аспірантів, крім всього іншого, обов'язково має містити загальний висновок про ступінь виконання аспірантом запланованих на поточний семестр показників та рекомендацію щодо продовження підготовки аспіранта в аспірантурі Університету, або відрахування аспіранта з аспірантури Університету за невиконання індивідуального плану роботи.

10.6 Звітні матеріали аспірантів щодо виконання індивідуального плану роботи аспіранта зберігаються на кафедрі.

10.7 За наявності обставин, які унеможливають своєчасне (в строки, визначені наказом про атестацію аспірантів) звітування на кафедрі, аспіранту може бути змінено період проведення атестації на підставі заяви аспіранта (з поясненням поважності причин і обставин), погодженої з науковим керівником, завідувачем кафедри та деканом.

11 ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ АСПІРАНТА

11.1 Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюють підготовку в аспірантурі за індивідуальним навчальним планом роботи аспіранта.

Індивідуальний план роботи аспіранта оформлюється у 2-х однакових примірниках: 1-ий – робочий примірник, 2-ий – контрольний примірник. Після заповнення планів (в період між атестаціями) за робочим примірником індивідуального плану аспірант здійснює підготовку в аспірантурі

(індивідуальний план може зберігатись на кафедрі), а контрольний примірник подається на зберігання до відділу аспірантури, докторантури протягом 10 днів після проміжної або річної атестації.

Індивідуальний план роботи здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії денної та заочної (вечірньої) форм навчання розділено на 8 семестрів (по два семестри в кожному з 4-х років підготовки), кожен з яких містить дві частини: індивідуальний навчальний план та план наукової роботи, основою формування яких є освітньо-наукова програма та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за конкретною спеціальністю.

11.2 Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником та затверджується вченою радою Університету протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до закладу вищої освіти.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

11.3 Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником. Для цього аспірант подає до відділу аспірантури, докторантури на ім'я ректора відповідну заяву, погоджену із науковим керівником та деканом. Зміни в індивідуальному плані аспіранта затверджуються вченою радою факультету, рішення якої вводиться в дію наказом ректора. Проект наказу готує відділ аспірантури, докторантури.

11.4 Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою Університету рішення про відрахування аспіранта. Ректор на підставі рішення вченої ради Університету видає наказ про відрахування. Проект наказу готує відділ аспірантури, докторантури.

12 ВИКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА

12.1 Викладацька практика в системі вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності, який має мету закріпити навички практичної діяльності аспірантів щодо здійснення навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу.

12.2 Організатором та базою для проходження викладацької практики є Університет.

12.3 Мета та завдання викладацької практики.

Метою викладацької практики аспірантів є набуття та вдосконалення навичок та вмінь психолого-педагогічної, навчально-методичної та навчально-дослідної складових професійної діяльності на базі Університету.

В процесі проходження викладацької практики аспіранти повинні знати та застосовувати:

- організацію освітнього і виховного процесу в Університеті;
- структуру та зміст викладацької діяльності;
- методику підготовки та проведення навчальних занять, організацію самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- складову педагогіки вищої школи;
- складову навчально-методичної діяльності в Університеті;
- психологічні аспекти навчання та творчої діяльності.

В процесі проходження викладацької практики аспіранти повинні отримати певні результати та вміти сформулювати навчально-виховну мету, вміти обирати вид занять, використовувати різні форми організації освітньої діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності освітньої діяльності, що забезпечується оволодінням:

- структурування та психологічно грамотного перетворення наукових знань в навчальний матеріал;
- систематизації навчальних та виховних задач;
- методами та засобами інтерактивного навчання, складання ситуаційних задач, текстових завдань;
- застосування новітніх освітніх технологій;
- розробляти програму, робочу програму фахової навчальної дисципліни;
- визначати структурні елементи лекційного, семінарського, лабораторного або практичного заняття відповідно до встановленої мети;
- розробляти методичні матеріали для всіх видів навчальної роботи;
- оформляти документацію щодо планування та результатів викладацької діяльності.

12.4 Організаційні основи викладацької практики.

Загальний обсяг викладацької практики складає 3 кредити ЄКТС (90 годин) у четвертому семестрі навчання.

Захист звітів практики здійснюється на засіданні кафедри і оцінюється за 100-бальною шкалою з метою одержання еквівалентних оцінок за національною шкалою.

12.5 Аспірант, який без поважних причин, передбачених законодавством, не виконав програму викладацької практики, отримав незадовільну оцінку або негативний висновок щодо її проходження, вважається таким, що не виконав навчальний план.

За наявності поважних причин (хвороба, відрядження та інше) не проходження викладацької практики, аспірант подає до відділу аспірантури: заяву на ім'я ректора (погоджену з науковим керівником, завідувачем кафедри та деканом факультету), в якій зазначає причини відсутності під час проходження викладацької практики та документи, що підтверджують зазначені в заяві причини. На підставі заяви відповідним наказом ректора Університету аспірантові призначають нові строки проходження викладацької практики. Проект наказу готує відділ аспірантури, докторантури

12.6 Звітна документація за підсумками проходження викладацької практики складається з таких документів:

- загальний звіт про проходження практики;
- щоденник проходження викладацької практики.

12.7 Права та обов'язки аспіранта під час проходження викладацької практики.

Аспірант підпорядковується Правилам внутрішнього розпорядку Університету, розпорядженням адміністрації та керівника викладацької практики. У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

Перед початком проходження викладацької практики аспіранти мають пройти обов'язковий інструктаж з охорони праці та техніки безпеки, про що робиться запис у відповідному журналі кафедри.

Аспірант має право з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до керівника практики або до завідувача кафедри, вносити пропозиції з удосконалення організації викладацької практики.

Аспірант під час проходження викладацької практики за попередньою домовленістю має право на відвідування навчальних занять провідних фахівців Університету з метою вивчення методик викладання, знайомства з передовим викладацьким досвідом.

Аспірант має право у присутності керівника практики на проведення різних за формою та видами занять з навчальних дисциплін та впровадження в освітній процес інноваційних освітніх технологій та авторських методик.

Аспірант має право на вироблення індивідуального стилю організації педагогічної взаємодії та пізнавальної діяльності студентів, керівництво науковими студентськими дослідженнями.

Аспірант зобов'язаний заповнювати щоденник практики.

12.8 Права та обов'язки керівника практики.

Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану викладацької практики аспіранта здійснюється керівником практики, який:

- забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів викладацької практики;
- добирає тематику занять та навчальні групи для проведення викладацької практики;
- контролює роботу аспіранта, відвідування занять та інші види його роботи зі студентами, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики;
- за результатами звіту аспіранта, керівник практики виставляє оцінку у відомості обліку успішності та індивідуальному плані роботи аспіранта.

13 ВИБІР АСПІРАНТАМИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

13.1 Вибір аспірантами навчальних дисциплін відбувається згідно з розділом 4 Положення про порядок обрання здобувачами вищої освіти дисциплін за вибором у ДНУ.

Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії здійснює вибір навчальних дисциплін до початку семестру, в якому вони мають викладатися за затвердженим навчальним планом.

13.2 Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії мають право обирати навчальні дисципліни циклу професійної підготовки (за вибором), що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником.

13.3 У випадку, коли аспірант обирає для вивчення навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, він має подати до деканату погоджену з науковим керівником та завідувачем кафедри заяву, в якій обґрунтовує потребу вивчення обраних ним дисциплін, що викладаються на інших рівнях вищої освіти, зважаючи на тематику дисертаційного дослідження.

13.4 За наказом ректора аспірант, який виявив мотивоване бажання вивчати дисципліни з вибіркового факультетського та університетського каталогів, які пропонуються для інших рівнів вищої освіти в Університеті, прикріплюється до академічної групи здобувачів, для яких викладання зазначеної дисципліни передбачено робочим навчальним планом у поточному семестрі, про що повідомляється відповідальному викладачу.

13.5 За результатами вивчення навчальної дисципліни за вибором аспіранта, яка пропонується для інших рівнів вищої освіти в Університеті, викладач, який викладав дисципліну, по завершенню семестру подає до відділу аспірантури, докторантури заповнену відомість успішності та іншу документацію.

13.6 Відомості про зараховані аспіранту кредити ЄКТС з навчальних дисциплін, які пропонуються для інших рівнів вищої освіти в Університеті, заносяться до індивідуального плану роботи та академічної довідки аспіранта.

13.7 Після вибору відповідних навчальних дисциплін всіма здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії, ці дисципліни вносяться до індивідуального навчального плану та подаються до відділу аспірантури, докторантури з результатами вибору здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії кожної з освітньо-наукових програм (спеціальностей) Університету.

13.8 Протягом підготовки в аспірантурі Університету здобувачі ступеня доктора філософії можуть вивчати позакредитні навчальні дисципліни, які не передбачені навчальним планом (на факультативах, семінарах, лекціях тощо) за погодженням із науковим керівником та деканом факультету.

14 ВИЗНАННЯ РАНІШЕ НАБУТИХ АСПІРАНТОМ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

14.1 Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право: на

зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою як таких, що виконані в повному обсязі; на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням із науковим керівником та відділом аспірантури, докторантури).

14.2 Після вступу або поновлення здобувачів на підготовку до аспірантури Університету здобувачі мають право на визнання раніше набутих ними компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахування кредитів ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачене освітньо-науковою програмою підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Університеті. Для цього здобувач має подати до відділу аспірантури, докторантури такі документи: заяву, погоджену з науковим керівником, зав. кафедри та деканом факультету; завірені нотаріально та перекладені на українську мову копії документів, що підтверджують зарахування кредитів за навчальними дисциплінами у тому закладі вищої освіти (науковій установі), в якому вони вивчалися (за потреби).

14.3 Вчена рада факультету ухвалює рішення про визнання раніше набутих здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачене освітньо-науковою програмою підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Університеті.

14.4 Рішення вченої ради факультету про визнання раніше набутих здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії компетентностей вводиться в дію наказом ректора. Проект наказу готує відділ аспірантури, докторантури на підставі наданих від відповідних факультетів витягів з засідань вчених рад.

14.5 Відомості про зараховані аспіранту кредити ЄКТС з навчальних дисциплін заносяться до індивідуального плану роботи та академічної довідки аспіранта.

14.6 Засвоєння здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії навчальних дисциплін може відбуватися в Університеті, а також у межах реалізації права на академічну мобільність – на базі інших закладів вищої освіти (наукових установ).

15 АКАДЕМІЧНІ ВІДПУСТКИ

Академічна відпустка - переривання здобувачем вищої освіти навчання з підстав і причин, визначених цим Положенням, що унеможлиблюють виконання освітньої програми. На час академічної відпустки призупиняються права та обов'язки здобувача вищої освіти, виконання ним індивідуального навчального плану (індивідуального плану наукової роботи). На час академічної відпустки особи, які належать до певних категорій, визначених

законодавством, зберігають за собою окремі права здобувача вищої освіти відповідно до цього Положення

15.1 Переривання навчання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом надання їм академічної відпустки. Такі особи не відраховуються з числа здобувачів вищої освіти.

Дія договору про навчання між аспірантом (докторантом) та Університетом, а також між Університетом та фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо її оплати, укладені відповідно до частини шістнадцятої статті 44 Закону України «Про вищу освіту», зупиняється на строк надання академічної відпустки.

15.2 Академічна відпустка може бути надана відповідно до цього Положення з таких причин:

- за медичними показаннями, що унеможливають поєднання відновлювального лікування з навчанням (у випадку зниження працездатності внаслідок порушень функцій організму, які зумовлені гострими захворюваннями, що потребує тривалого відновлювального лікування); загострення хронічних захворювань або часті захворювання (понад один місяць впродовж півріччя); анатомічні дефекти, що не дають змоги провести відновлювальне лікування під час навчання;
- у зв'язку з участю в програмі академічної мобільності - якщо навчання чи стажування в освітній або науковій установі (у тому числі іноземної держави) унеможливує виконання учасником академічної мобільності індивідуального навчального плану за основним місцем навчання;
- у зв'язку з призовом на військову службу (призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, призову на строкову військову службу, вступу на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, вступу на військову службу за контрактом відповідно до законодавства);
- у зв'язку з довгостроковим службовим відрядженням здобувача, який поєднує навчання з роботою;
- у зв'язку із сімейними обставинами - перерва у навчанні, процедуру надання якої визначає Університет, та яка надається здобувачу вищої освіти на підставі його вмотивованої заяви на строк не більше одного року за весь період навчання за відповідним рівнем вищої освіти;
- у зв'язку з вагітністю та пологами; доглядом за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- якщо дитина здобувача вищої освіти згідно з медичним висновком потребує домашнього догляду до досягнення дитиною шестирічного, шістнадцятирічного, вісімнадцятирічного віку у випадках, встановлених пунктом 3 частини першої статті 25 Закону України «Про відпустки».

15.3 Для надання академічної відпустки здобувачі вищої освіти звертаються до відділу аспірантури, докторантури із заявою в паперовій або електронній формі, в якій зазначають причину, строк академічної відпустки, а

також підставу. Заява на надання академічної відпустки погоджується з науковим керівником (консультантом), завідувачем кафедри та деканом факультету.

До заяви додаються такі документи:

- з причин, зазначених у абзаці другому пункту 15.2 цього розділу - медичні документи, на підставі яких визначено необхідність надання академічної відпустки за медичними показаннями. Академічна відпустка за медичними показаннями здобувачам вищої освіти з числа іноземців може надаватись на підставі легалізованої (крім випадків, передбачених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана у встановленому законом порядку) медичної довідки, отриманої в іноземній державі, що подається до закладу вищої освіти разом з нотаріально засвідченим перекладом українською мовою;
- з причин, зазначених у абзаці третьому пункту 15.2 цього розділу - документи, що засвідчують участь здобувача вищої освіти у програмі академічної мобільності, що реалізується відповідно до законодавства;
- з причин, зазначених у абзаці четвертому пункту 15.2 цього розділу - підтверджуючий документ з місця роботи здобувача вищої освіти щодо довгострокового службового відрядження із зазначенням його строку;
- з причин, зазначених у абзаці п'ятому пункту 15.2 цього розділу - документи, які можуть підтвердити викладені у вмотивованій заяві щодо отримання академічної відпустки обставини (за наявності);
- з причин, зазначених у абзаці шостому пункту 15.2 цього розділу - один з документів: листок непрацездатності у зв'язку з вагітністю та пологами; свідоцтво про народження дитини;
- з причин, зазначених у абзаці сьомому пункту 15.2 цього розділу - медичний висновок про те, що дитина потребує домашнього догляду (до досягнення нею шестирічного, шістнадцятирічного, вісімнадцятирічного віку у випадках, встановлених пунктом 3 частини першої статті 25 Закону України «Про відпустки»), або інший документ, що є підставою для надання академічної відпустки за сімейними обставинами.

15.4 . Надання академічної відпустки здійснюється за наказом ректора Університету, у якому зазначаються причина, підстава для надання та тривалість, у тому числі посилання на тривалість відпустки, встановлену законодавством (у разі необхідності). При цьому тривалість академічної відпустки з причини, зазначеної у абзаці шостому пункту 15.2 цього розділу, не може перевищувати тривалості соціальної відпустки, наданої відповідно до Закону України «Про відпустки», але за бажанням здобувача вищої освіти може надаватись на строк, менший за таку соціальну відпустку. Проект наказу готує відділ аспірантури, докторантури.

15.5 Після завершення строку переривання навчання, наданого здобувачу вищої освіти у визначеному цим Положенням порядку, особа може бути поновлена на навчання шляхом допуску до освітнього або наукового процесу.

15.6 Допуск до освітнього або наукового процесу здобувачів вищої освіти, у яких завершився строк переривання навчання, здійснюється наказом ректора Університету на підставі заяви здобувача вищої освіти, що подана у письмовій або електронній формі не пізніше, ніж за п'ять днів до завершення строку академічної відпустки. Проект наказу готує відділ аспірантури, докторантури.

У разі, якщо протягом 15 календарних днів з строку академічної відпустки заява аспіранта з погодженням не подана до відділу аспірантури, докторантури, то здобувач відраховується із Університету за порушення умов договору про навчання. Проект наказу готує відділ аспірантури, докторантури.

15.7 Після закінчення академічної відпустки й поновлення аспіранта або докторанта він продовжує виконувати свій індивідуальний план роботи.

15.8 Спірні питання щодо надання або продовження строку академічної відпустки, допуску здобувача вищої освіти до освітнього або наукового процесу розглядаються керівництвом Університету за участю органів студентського самоврядування або наукового товариства студентів (курсантів, слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених у порядку, визначеному Університетом або в судовому порядку.

16 ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ АСПІРАНТІВ

16.1 Аспіранти, які працюють, зобов'язані до початку кожного із семестрів (піврічч) підготовки в аспірантурі Університету, в яких мають місце навчальні заняття з дисциплін (згідно з навчальним планом підготовки здобувачів за відповідною освітньо-науковою програмою), подати до відділу аспірантури, докторантури графіки свого робочого часу (або довідки), в яких зазначено посаду, яку займає аспірант, та графік робочого часу, за яким він працює на період, що дорівнює тривалості наступного семестру (півріччя) підготовки в аспірантурі. Робочий час, вказаний у графіку робочого часу аспіранта, не повинен співпадати з часом навчальних занять аспіранта за розкладом у наступному семестрі (півріччі) підготовки в аспірантурі.

16.2 Графік робочого часу (або довідка) аспіранта має бути завірений за місцем роботи керівником відділу кадрів та керівником (або його заступником) підприємства, установи, організації, в якій працює аспірант.

17 СТИПЕНДІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АСПІРАНТІВ І ДОКТОРАНТІВ

17.1 Аспіранти та докторанти, які навчаються на очній (денній) формі навчання, мають право на трудову діяльність у позанавчальний час у режимі неповного робочого часу. При цьому призначена академічна стипендія виплачується в повному обсязі.

17.2 Розмір стипендії аспіранта визначено постановою Кабінету Міністрів від 12.07.2004 р. № 882 «Питання стипендіального забезпечення» (зі змінами).

Академічна стипендія аспірантам і докторантам, які навчаються за денною формою (з відривом від виробництва), установлюється у розмірі 90 відсотків відповідного посадового окладу, визначеного за схемою посадових окладів (з урахуванням наступних змін в оплаті праці на відповідних посадах), а саме: викладача - для аспірантів; доцента - для докторантів.

Розмір стипендії докторанта збільшується на розмір доплат за наявний науковий ступінь або вчене звання, встановлених у граничних розмірах згідно з нормативно-правовими актами, у разі, коли відповідна наукова програма за профілем збігається з науковим ступенем або вченим званням. У разі наявності у докторанта кількох наукових ступенів (вчених звань) доплата встановлюється за вищим науковим ступенем (вченим званням). Рішення про відповідність наукових ступенів, вчених звань профілю наукової програми приймає ректор Університету. Документи, що засвідчують наявність наукового ступеня, вченого звання, повинні відповідати нормам та вимогам, передбаченим законодавством.

17.3 Аспірантам і докторантам, які поновили навчання після наданої їм в установленому порядку перерви у навчанні, та аспірантам або докторантам, яким в установленому порядку продовжено термін навчання в аспірантурі або докторантурі, академічна стипендія призначається на весь наступний період навчання.

17.4 Перелік аспірантів та докторантів, яким призначено стипендії, затверджується протоколом стипендіальної комісії Університету та вводиться в дію відповідним наказом ректора Університету.

18 ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ

18.1 У разі виникнення конфліктної ситуації (корупційного правопорушення, дискримінації, сексуального домагання) між науковим керівником (консультантом) та аспірантом (докторантом), аспіранту(докторанту) необхідно звернутись до проректора з наукової роботи зі скаргою.

18.2 Скарга подається у письмовій формі (в електронному або паперовому вигляді) і повинна містити опис порушення права особи, зазначення моменту (часу), коли відбулося порушення, факти і можливі докази, що підтверджують скаргу. Скарга може бути подана протягом 30 днів із дня вчинення діяння або з дня, коли повинно було стати відомо про його вчинення.

Протягом 10 днів, з дня подання скарги, створюється Комісія з врегулювання конфліктної ситуації (далі - Комісія). До складу Комісії можуть входити: перший проректор, проректор з наукової роботи, декан факультету, завідувач кафедри.

Комісія вивчає скаргу, надає консультації обом сторонам, пропонує способи вирішення ситуації, що виникла у зв'язку з конфліктною ситуацією. Протягом 30 календарних днів від дня отримання скарги Комісія проводить засідання, на яке запрошуються скаржник/скаржниця, відповідач/відповідачка

(потенційний порушник/порушниця), свідки та інші особи, які можуть надати необхідну інформацію. Строк розгляду може бути продовжено за рішенням Комісії не більше ніж на 30 днів. У разі необхідності Комісія може запитувати додаткову інформацію, а також звертатися за консультацією та/або інформацією до працівників Університету, які є незацікавленими особами у ситуації, що розглядається

За результатами проведення формальної процедури оформлюється рішення у письмовій формі, яке підписується всіма членами Комісії та сторонами конфлікту, кожна з яких отримує примірник рішення. На підставі рішення Комісії керівництво університету приймає відповідні рішення, передбачені та дозволені законодавством, зокрема, винесення догани або звільнення наукового керівника (консультанта), винесення догани або відрахування аспіранта (докторанта) тощо.

19 АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ АСПІРАНТІВ І ДОКТОРАНТІВ

19.1 Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових досягнень.

19.2 Дотримання академічної доброчесності аспірантами і докторантами передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

19.3 Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

19.4 Повідомити про порушення академічної доброчесності може будь-який учасник освітнього процесу в Університеті та за його межами, якому стали відомі факти порушення академічної доброчесності аспірантами або докторантами Університету. Така особа має подати на ім'я ректора Університету письмову заяву.

19.5 У заяві про порушення академічної доброчесності обов'язково має зазначатися особиста інформація заявника (П. І. Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи (навчання), посада, курс (рік підготовки), номер академічної групи, особистий підпис), а також виявлені ним зміст та докази порушення академічної доброчесності. Анонімні заяви чи заяви, викладені у некоректній формі, до розгляду не приймаються.

19.6 Розгляд заяв, про порушення академічної доброчесності здійснює Комісія з питань академічної доброчесності Університету (далі – Комісія) згідно положення, що регламентує її діяльність.

19.7 На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення академічної доброчесності.

19.8 За результатами проведених засідань відповідної комісії Університету оформлюються протоколи.

19.9 Вмотивоване рішення комісії щодо порушення чи не порушення академічної доброчесності аспірантом чи докторантом Університету доводиться до відома сторін, а також усіх здобувачів та наукових, науково-педагогічних працівників університету, які забезпечують процес підготовки аспірантів та докторантів в Університеті.

19.10 За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньо-наукової програми та навчального плану;
- відрахування з Університету.

19.11 Виявлення спеціалізованою вченою радою, до якої подано дисертацію для захисту, порушення академічної доброчесності (академічного

плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації) (далі – академічна доброчесність) в дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, є підставою для відмови у присудженні ступеня доктора філософії (доктора наук) без права її повторного захисту.

19.12 Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутнім під час розгляду питання.

20 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

20.1 Положення вводиться в дію наказом ректора.

20.2 Всі зміни та доповнення до Положення розглядаються та приймаються на засіданні вченої ради Університету.

РОЗРОБНИК

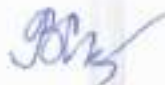
Завідувач відділу
аспірантури, докторантури

Ірина ВАЙНІЛОВИЧ

ПОГОДЖЕНО

В.о. першого проректора

Валентина СІПЧБАЛГАБАСВА

Проректор з наукової роботи

Олег МАРЕНКОВ